

НАУКОВА ШКОЛА «СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ»

Галузь знань за державним переліком науково-технічної інформації – 06. Економіка. Економічні науки. УДК 658 06.81 Економіка та організація підприємств. Керування підприємством УДК 658

Керівник (керівники) – засновник Ткаченко Алла Михайлівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Кількісний та кваліфікаційний склад наукової школи (осіб);

- докторів наук – 4: Ткаченко А.М., Левченко Н.М., Пожуєва Т.О., Кійко С.Г.;

- кандидатів наук, докторів філософії - 9: Круглікова В.В., Плинокос Д.Д., Лоза С.П., Лівощко Т.В., Севастьянов Р.В., Ханенко А.В., Крайнік О.М., Бугрім О.Ю., Силенко С.А.

- докторантів – немає;

- аспірантів – 5: Григор'єва О.В., Левченко С.А., Донець В.І., Зикін О.В., Межерицький Д.А.;

- здобувачів вищої освіти – 2: Поляшова О.О., Дацько Н.М.

4. Наукові досягнення школи.

1. Представники наукової школи - члени спеціалізованих вчених рад:

Ткаченко А.М. член спеціалізованої вченої ради: Д 09.052.01 УДВНЗ «Криворізький національний університет» зі спеціальності 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» (за видами діяльності).

Професор А.М. Ткаченко впродовж 2017-2022 рр. виступила офіційним опонентом понад 15 дисертаційних робіт, професор Н.М. Левченко – 9 дисертаційних робіт;

Левченко Н.М. член спеціалізованої вченої ради Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 «Механізми державного управління» (2016-2019).

Професор Н.М. Левченко впродовж 2017-2022 рр. виступила офіційним опонентом понад 10 дисертаційних робіт;

Плинокос Д.Д. член спеціалізованої вченої ради Д 23.073.03 Центральноукраїнського національного технічного університету (м. Кропивницький) з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» (2017-2020);

2. Захищені дисертації:

докторів – 2:

Коваленко Олена Валеріївна тема «Формування механізму попередження загрози банкрутства на підприємствах», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 24.04. 2012 р. Інститут економіки промисловості НАН України;

Іванова Марина Іллівна тема «Управління логістичною системою кластера промислових підприємств» спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 28.09. 2018 р. ДВНЗ «Криворізький національний університет».

кандидатів наук (докторів філософії) – 25 (наук. кер. д.е.н., проф. Ткаченко А.М. – 24; наук. кер. к.е.н., доцент Плинокос Д.Д. – 1):

1. Лівощко Тетяна Володимирівна тема «Вплив економічної інформації на планування господарської діяльності підприємства», спеціальність 08.06.01 – Економіка, організація і управління підприємствами, 20.12.2007 р. Приазовський державний технічний університет;

2. Шляга Ольга Володимирівна тема «Інформаційне забезпечення системи управління машинобудування підприємств», спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (машинобудування та металургія) 28.11.2007 р. Приазовський державний технічний університет;

3. Морщенок Тетяна Сергіївна тема «Стратегічне удосконалення управління персоналом», спеціальність 08.00.04 – Економіка підприємствами 24.04.2008 р. Приазовський державний технічний університет;

4. Асмалова Ганна Борисівна тема «Удосконалення амортизаційного механізму регулювання відтворення основних виробничих фондів підприємства» 25.06.2008 р., спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності), Приазовський державний технічний університет;

5. Гугля Марина Володимирівна тема «Управління фінансовою складовою стійкого розвитку промислового підприємства, спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами, 29.04.2009 р. Приазовський державний технічний університет;

6. Єлець Ольга Павлівна тема «Антикризова складова управління машинобудівним підприємством», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 27.05.2009 р. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;

7. Бугрім Олександр Юрійович тема «Удосконалення системи управління машинобудівних підприємств на основі реструктуризації», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (машинобудування і металургія) 17.03.2016 р.;

8. Єропутова Ольга Олександрівна тема «Методи планування і регулювання оборотного капіталу на машинобудування», спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності)» 22.04. 2010 р. Класичний приватний університет;

9. Севастьянов Родіон Вікторович тема «Підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах гірничо-металургійного комплексу», 2006, Криворізький технічний університет;

10. Куташенко Максим Валентинович тема «Управління ризиками металургійних підприємств», спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 08.06.2010 р., Класичний приватний університет;

11. Рожков Вадим Олександрович тема «Формування системи управління конкурентоспроможністю металургійних підприємств в ринкових умовах», спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності) 07.12.2010 р. Класичний приватний університет;

12. Резніков Олег Леонідович тема «Формування економічної безпеки промислового підприємства», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності) 27.04.2011 р. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

13. Топалов Сергій Анатолійович тема «Формування соціально-економічної сфери підприємств машинобудування», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності) 23.01.2013 р. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

14. Казачков Ігор Олегович тема «Вплив стратегічного управління на основі результати діяльності металургійного підприємства», спеціальність 08.00.04 – Економіка підприємствами (за видами економічної діяльності) 14.02.2013 р. Національний університет «Харківський політехнічний інститут»;

15. Задніпряна Тетяна Сергіївна тема «Формування інноваційних підходів до управління металургійним підприємством», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 15.02.2013 р. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

16. Авдей Олена Костянтинівна тема «Формування грошових ресурсів підприємств машинобудування та вплив на них курсової політики», спеціальність

08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 15.02.2013 р. Класичний приватний університет;

17. **Богаченко Олена Петрівна** тема «Оцінювання ефективності використання систем менеджменту якості на промислових підприємствах, спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 16.02.2013р. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

18. **Гончарук Петро Адольфович** тема «Забезпечення конкурентних переваг металургійного підприємства, спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 24.02.2015 р. Класичний приватний університет.

19. **Бакута Алла Валеріївна** тема «Управління складською діяльністю з використання інструментів логістики на підприємствах машинобудування» спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 11.03.2015 р. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

20. **Лелі Юлія Георгіївна** тема «Інноваційні підходи до управління персоналом підприємства в сучасних умовах», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 12.02.2016 р. Класичний приватний університет.

21. **Силенко Сергій Анатолійович** тема «Антикризове управління промисловим підприємством в умовах невизначеності та ризику», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 27.04.2018 р. ДВНЗ «Криворізький національний університет».

22. **Силенко Ольга Михайлівна** тема «Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку металургійних підприємств», спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 17.09.2020 р. Національний університет «Полтавська політехніка».

23. **Тютченко Світлана Миколаївна** тема «Забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці» спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) 29.10.2020 р. Класичний приватний університет.

24. **Колесник Е.О.** тема «Управління конкурентоспроможністю металургійних підприємств в умовах ESG-інтеграції», спеціальність 08.00.04. – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). 24.12. 2021р. Класичний приватний університет.

25. **Коваленко М.О.** тема «Державне регулювання розвитку неформальної освіти в Україні», спеціальність 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством». 2017. Центральноукраїнський національний технічний університет (м. Кропивницький).

3. Практичне впровадження наукових розробок:

- сформульовано та теоретично обґрунтовано концепцію взаємозв'язку економічної захищеності промислового підприємства з напрямками її досягнення, що враховує прогноз ситуацій виникнення загроз, диверсифікацію напрямків інноваційної діяльності, інструментарій передачі ризиків та методи прямого управлінського впливу, що дає змогу досягти належного рівня захищеності і, як наслідок, – ефективного розвитку суб'єкта господарювання;

– розроблено методологічні основи до оцінювання стану економічної захищеності промислового підприємства, що базуються на ідеї комплексного урахування здібностей менеджерів різних ланок, спираючись на результати впровадження таких методів, як експеримент, суцільні спостереження та контрольні заміри, що ґрунтуються на експертизо-узагальнюючих методичних прийомах з окресленням загального стану економічної захищеності шляхом застосування доцільних важелів з узагальненням та використанням певних видів експертиз, кластеризацією недоліків, систематизацією висновків та інтерпретацією отриманих результатів;

– методологічно обґрунтовано критерії оцінювання рівня економічної захищеності промислового підприємства, які спрямовані на мінімізацію ймовірних загроз із урахуванням причин їх виникнення, призначення, напрямку, змісту та ступеня ризику, характеру прояву, видів ресурсів, рівнів ієрархії, форм і видів діяльності та комунікаційної системи конкретного суб'єкта господарювання;

– запропоновано методологічний підхід до антикризового управління на підґрунті забезпечення економічної захищеності промислового підприємства, що базується на імперативах управління інноваційним розвитком та спирається на співвідношення його інновацій та обсягу інноваційних ресурсів, які необхідні для досягнення економічної стійкості, з урахуванням рівня інфляції та річної ставки відсотка, а також з використанням контролінгу в системі антикризового менеджменту;

- удосконалено за детермінаційним підходом систему критеріїв оцінки забезпечення економічної безпеки підприємств, яка на відміну від існуючих, в умовах постійних трансформаційних змін в економіці передбачає його оцінювання за здатністю підприємств до резистентності, ризикоредукції та економічної суцесії, застосування яких на практиці надасть можливість металургійним підприємствам сформувати евентуальну стратегію розвитку на середньо- та довгострокових часових горизонтах і ефективно управляти впливом дестабілізуючих чинників;

– запропоновано методику оцінювання стану економічної безпеки металургійних підприємств за «пірамідою економічної безпеки», яка, на відміну від існуючих, адаптована до інформаційного забезпечення Звіту про управління, сформованого за *Global Reporting Initiative (GRI)*, *Eco-Management and Audit Scheme (EMAS)*, *International Organization for Standardization's ISO 26000 (ISO 26000)* та ґрунтується на виокремлених пріоритетних для досліджуваних

підприємств компонентах економічної безпеки (здатності до резистентності, ризикоредукції і економічної суцесії), визначених показниках їх каузальних взаємозв'язків з екзогенними й ендогенними чинниками впливу та диференційованих за їх результатами станах безпеки, застосування якої на практиці забезпечить більш реалістичне її оцінювання та оперативне прийняття рішень щодо ефективного і поступального реагування на нагальні загрози їх економічній безпеці;

– розроблено систему забезпечення економічної безпеки металургійних підприємств шляхом модифікації механізму податкового стимулювання, сформованого за принципами справедливості та диференційованої відповідальності виробників металопродукції за досягнення визначених Паризькою кліматичною угодою та Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату (UNFCCC) цілей, який на відміну від існуючого, передбачає надання податкових преференцій інноваційно-активним підприємствам металургії за умови прозорої презентації ними результатів дотримання вимог зі скорочення викидів парникових газів внаслідок запровадження низьковуглецевих технологій;

– уніфіковано розмаїття трактування базових детермінант поняття «забезпечення економічної безпеки підприємств», що дозволило в умовах трансформаційних змін в економіці розширити науковий тезаурус, сформованим за мерологічним підходом, авторським визначенням даного поняття, як чітко структурованої системи гарантування резистентності, ризикоредукції та економічної суцесії підприємств в умовах невизначеності та мінливості середовища їх функціонування;

– удосконалено методику Due Diligence звітності з управління підприємством шляхом її модифікації у відповідності до вимог Директиви №2013/34/ЄС, що на відміну від існуючої, дозволить сформулювати якісне інформаційне забезпечення з оцінювання середовища функціонування підприємств, необхідне для своєчасного внесення коректив до системи забезпечення економічної безпеки підприємств;

– розроблено модель оцінювання за декаплінг-підходом дієвості існуючої моделі забезпечення економічної безпеки підприємств за темпами змін економічної суцесії підприємств (їх здатності до інвайронментального розвитку), яка на відміну від існуючих, ґрунтується на показниках *resource* та *impact finan-, social-* і *ecodecoupling* та передбачає визначення індикатора економічної суцесії, як триєдиного показника;

– побудовано модель форензик-супроводу діяльності металургійних підприємств шляхом розробки етапології кримінального аналізу за ризикорієнтованими методами оцінювання привласнення фродстерами активів підприємств, заснованих на методиці *FATF* з оцінки ризиків по відмиванню коштів, запровадження якої на практиці забезпечить своєчасність вживання заходів щодо упередження виникнення загроз, зниження рівня вразливості підприємств та пом'якшення наслідків, зумовлених привласненням фродстерами

їх активів;

– сформовано імітаційну модель організації на підприємстві системи комплаєнс-контролю, яка, на відміну від існуючих, заснована на чіткому розмежуванні зони прийняттого ризику (максимального рівня залишкового ризику, який може прийняти на себе підприємство без загрози для його існування), що включає ризик-апетит та толерантність до ризику (додаткову величину залишкового ризику, яку компанія готова прийняти за умови вжиття заходів із мінімізації ризику) та зони неприйняттого ризику, яка починається із перевищення комплаєнс-ціни над втратами від комплаєнс-ризиків;

- запропоновано авторську методику інтегрального оцінювання ESG-конкурентоспроможності металургійних підприємств, засновану на синтезі інтегрального й еталонного підходів до оцінювання гомеостазу бізнесу, адаптовану до інформаційного забезпечення Звіту про управління, сформованого за стандартами GRI (Global Reporting Initiative) та SASB (Sustainability Accounting Standards Board), яка, на відміну від існуючих, передбачає оцінювання за розширеним гомеостатичним плато динамічної системи визначення порогових значень меж оптимальності індикатора ESG-конкурентоспроможності підприємств і його компонентів E_j , S_j , G_j , що має стати основою ESG-рейтингування та фундаментальним підґрунтям визначення стратегічних імперативів управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах ESG-інтеграції;

– визначено систему критеріїв оцінювання конкурентоспроможності підприємств за когнітивним підходом, яка, на відміну від існуючих, завдяки насиченню її модельним й інформаційним інструментарієм ґрунтується на латеральному осмисленні чіткості розмежування критеріїв та субкритеріїв оцінювання індикатора ESG-конкурентоспроможності та його компонентів E_j , S_j , G_j , запровадження якої на практиці забезпечить отримання реалістичних результатів та прийняття виважених рішень щодо посилення конкурентних переваг металургійних підприємств в умовах загострення конкуренції на світовому ринку металопродукції;

– розширено усталену площину загроз конкурентоспроможності металургійних підприємств з урахуванням глобального тренду декарбонізації шляхом її розширення сукупністю загроз тиску декарбонізації, що дало змогу за принципом ізоморфізму сформувати портфоліо вразливості ESG-конкурентоспроможності металургійних гігантів України, встановити їх ризикостійкість та готовність до швидкого реагування на загрози мінливого середовища функціонування;

– уточнено науковий тезаурус, який за принципом синкретизму, з урахуванням специфіки ESG-інтеграції, доповнено сформованим за комунікативною інтенцією авторським визначенням поняття «управління ESG-конкурентоспроможністю підприємств» як процесу координації діяльності

підприємства, спрямованої на зміцнення конкурентних позицій на цільовому ринку завдяки Environmental-, Socialта Corporate Governance-перевагам над конкурентами та стратегії, заснованій на симбіозі підсилення життєздатності й адаптивності бізнесу до викликів середовища функціонування, забезпеченні збереження довкілля та благополуччя теперішніх і прийдешніх поколінь;

- сформовано імітаційну модель меж оптимальності ESG-конкурентоспроможності металургійних підприємств шляхом встановлення за авторською методикою інтегрального оцінювання ESG-конкурентоспроможності, заснована на синтезі інтегрального й еталонного підходів до оцінювання гомеостазу бізнесу, порогових значень меж оптимальності інтегрального індикатора ESG-конкурентоспроможності металургійних підприємств і його компонентів E_j, S_j, G_j, яка має стати фундаментальним підґрунтям при прийнятті рішень щодо ESG-інвестування підприємств металургії;

- розроблено гайд зі створення Єдиної інформаційної панелі ESG-конкурентоспроможності металургійних підприємств, який, на відміну від існуючих, доповнено етапом компаративного аналізу відхилення індикатора ESGконкурентоспроможності та його компонентів E_j, S_j, G_j від встановлених меж оптимальності, запровадження якого сприятиме усуненню бар'єрів ESGінвестування підприємств металургії;

- запропоновано інструментарій управління ESG-конкурентоспроможністю металургійних підприємств через випуск облігацій «декарбонізації», який, на відміну від існуючого досвіду випуску «зелених» облігацій, сфокусований на формуванні Фонду декарбонізації та цільовому використанні його коштів на геппі фінансування проєктів з декарбонізації металургійного виробництва;

- побудовано імітаційну інституційно-організаційну модель запровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів, що, на відміну від існуючих, передбачає запровадження чіткого механізму моніторингу, звітності та верифікації викидів, створення системи збору ESG-звітності, запровадження програмного сервісу ESG-Report, формування цілісної інформаційної бази даних щодо скорочення вуглецевого сліду в межах НВВ2 до Паризької угоди та нормативноправового регулювання процедури торгівлі квотами, що дозволить поліпшити фінансування процесу декарбонізації металургійного виробництва, забезпечити експорт металопродукції від впливу СВМ та забезпечити збереження конкурентних позицій металургійних підприємств України у ТОП-10 світових лідерів з виробництва сталі;

- удосконалено за ціннісно-орієнтованим підходом методику інвайронментального виміру сприятливості організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку підприємств шляхом модифікації мультикритеріального аналізу, чітко структурованою етапологією стейкхолдер- та декаплінг-аналізу, що, на відміну від існуючих, зумовить більш реалістичну оцінку рівня мотивації, стимулювання та гарантування сприятливості

організаційно-економічного забезпечення до інноваційного розвитку підприємств і збалансування інтересів стейкхолдерів у генеруванні економічного зростання за інвайронменталізації індустрії;

- розроблено методологію оцінювання за декаплінг-підходом інвайронментальної ефективності організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку металургійних підприємств, що на відміну від існуючих, дозволить визначити критеріальну площину її змін залежно від змін обсягів фінансування інноваційної діяльності та темпів нарощування обсягів виробництва металопродукції, що має стати фундаментальним підґрунтям при прийнятті аргументованих рішень з визначення пріоритетних напрямків інноваційного розвитку підприємств на середньо- та довгострокових часових горизонтах;

- сформовано модель архітекtonіки прийняття рішень з управління інноваційним розвитком металургійних підприємств за QFD-методикою, яка, на відміну від існуючих, завдяки побудові «будинку якості» передбачає забезпечення збалансування інтересів/впливу стейкхолдерів у інноваційно- й екологічно відповідальному спрямуванні інвестицій на виробництво за новітніми технологіями металопродукції світового рівня;

- розроблено авторську методику стейкхолдер-аналізу збалансованості впливу/інтересів стейкхолдерів (зацікавлених сторін) на успішність реалізації інвестиційних проєктів запроваджено в навчальному процесі НУ «Запорізька політехніка» при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та розробці НМК з дисциплін «Економіка та організація управління проєктами», «Проєктний аналіз», «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами» та ін. при підготовці навчального посібника Ткаченко. А.М., Левченко Н.М, Пожуєва. Т.О., Плинокос Д.Д. та Шишканова Г.А. «Інноваційне підприємництво та управління стартап-проєктами». – НУ «Запорізька політехніка». 2020. – 246 с.

Практичне використання отриманих наукових результатів:

Комітетом з питань науки і освіти Верховної Ради України впроваджено теоретико-прикладні рекомендації щодо формування управлінських рішень з питань економічної захищеності при підготовці парламентських слухань «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» (02.07.2014 р.),

Департаментом управління державною власністю та розвитку промисловості Міністерства економічного розвитку і торгівлі України враховано розроблені рекомендації щодо забезпечення захищеності, які дозволяють промисловим підприємствам своєчасно діагностувати її стан, провести вибір методів її оцінювання, підвищити ефективність управління ними в цілому (довідка № 3242-10/2006-07 від 26.01.2016 р.);

Запорізькою обласною державною адміністрацією підтверджено використання промисловими підприємствами Запорізького регіону положень щодо формування економічної захищеності промислових підприємств (довідка № 08-220358 від 20.11.2015 р.);

ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» (довідка № 101-к-36 від 22.07.2013р.);

ПАТ «Запорізький завод феросплавів» (довідка № 1/129 від 13.08.2013р.);

ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» (довідка від 20.08.2013р.);

ПАТ «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» (довідка № 2061269 від 28.08.2013р.);

АТ «Мотор Січ»;

ПАТ «Запоріжкран»;

ПрАТ «Дніпроспецсталь»;

ТОВ «ДМЗ КОМІНМЕТ»;

ТОВ «Запорізький завод комплексних сплавів»;

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет (м. Дніпро).

Освітні програми підготовки бакалаврів, магістрів, Ph.D за спеціальностями:

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ОПП «Економіка підприємства» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Економіка підприємства» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти;

ОПП «Економіка підприємства» з підготовки здобувачів вищої освіти третього (Ph.D) рівня вищої освіти;

ОПП «Економіка бізнесу» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Підприємницька діяльність» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Економіка АПК» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

073 «Менеджмент»:

ОПП «Менеджмент у будівництві» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Управління проектами» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Управління проектами» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти;

Проекти наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються з державного бюджету та інших джерел

Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), яка виконується Глобал Ком'юнітіз, у співпраці із Малопольською школою державного управління при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK), Польща.

Кафедра ПТБД реалізує навчання за сертифікованою програмою підвищення кваліфікації «Управління в органах місцевого самоврядування для лідерів громад та депутатів місцевих рад» у рамках Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), яка виконується Глобал Ком'юнітіз, та у співпраці із Малопольською школою державного управління при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK, Польща), партнером Програми USAID DOBRE.

Викладачі кафедри проф. Ткаченко А.М., проф. Пожуєва Т.О., проф. Левченко Н.М., доц. Крайнік О.М., доц. Круглікова В.В., доц. Севастьянов Р.В., доц. Плинокос Д.Д. пройшли навчання за зазначеною програмою, яку проводили викладачі Малопольської школи державного управління при Краківському університеті економіки (Республіка Польща).

Проект «Підприємницький університет» за організації Міністерства освіти і науки, Міністерством цифрової трансформації, Українським фондом стартапів, Стартап-інкубатором YEP в партнерстві з Університетом Тарту, Garage48, Cisco, ОККО, Genesis за підтримки Генерального консульства України в Сан-Франциско та Міністерства закордонних справ Естонії.

На кафедрі з 2020 р. реалізується проєкт «Підприємницький університет», у межах якого для здобувачів вищої освіти викладають курс «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами». Цей проєкт здійснюється спільно з Міністерством освіти і науки, Міністерством цифрової трансформації, Українським фондом стартапів, Стартап-інкубатором YEP. Викладачі кафедри проф. Ткаченко А.М., проф. Пожуєва Т.О., проф. Левченко Н.М., доц. Плинокос Д.Д. пройшли навчання за програмою у українських та зарубіжних тренерів.

Проект Erasmus+ «Міждоменні компетенції для забезпечення здорової та безпечної роботи у 21 столітті» (WORK4CE) (2020-2023 pp.) 619034-EPP-1-2020-1-UA-EPPKA2-SBHE-JP «Cross-domain competences for healthy and safe work in the 21st century» [WORK4CE], викладач кафедри доц. Плинокос Д.Д. учасник проєкту. В проєкті приймають участь університети України, Азербайджану, Німеччини, Бельгії, Іспанії. Мета проєкту розроблення нової форми співпраці між університетами та підприємствами в епоху цифрових технологій для покращення працевлаштування випускників; надання новітніх компетенції, що пов'язані з компетенціями, необхідними для працевлаштування, для формування робочого простору майбутнього. В рамках проєкту в 2021 р. доц. Плинокос Д.Д. прийняв

участь у роботі зимової школи у м. Дортмунд (Німеччина) в Університеті прикладних наук м. Дортмунд. Під час навчання розглядалися питання з впровадження Agile підходу у міжнародних проєктах.

Програмам міжнародного обміну сприяють укладені двосторонні угоди більш ніж з 60 університетами світу. Зокрема в 2021 р. було укладено договори з:

- Краківським економічним університетом (Республіка Польща),
- Гданською політехнікою (Республіка Польща),
- Технічним університетом Варна (Болгарія).

Науково-дослідні роботи, що фінансуються з державного бюджету та інших джерел (короткий опис)

1. НДР 05615 «Удосконалення механізму управління підприємством в умовах сучасного реформування економіки України» (керівник – к.е.н., доцент Бобровнікова Р.Г. 2015-2018 рр.);

2. НДР 01718 «Антикризове управління як головний чинник забезпечення сталого розвитку суб'єктів господарювання» (керівник – д.е.н., професор Ткаченко А.М., 2018-2021рр.);

3. НДР 01711 «Управління конкурентоспроможністю суб'єктів господарювання як запорука економічної захищеності» (керівник – д.е.н., професор Ткаченко А.М.. 2021-2024 рр.).

Публікації науковців школи

№з/п	Вид роботи	Кількість
1	монографії	35
2	посібники	19
3	Статті у фахових виданнях	679
4	Статті в журналах, що входять до міжнародних науково-метричних баз Web of Science та Scopus	31
5	Статті в інших науково-метричних базах	2

Визнання наукової школи науковою та громадською спільнотою (Державні премії України, відзнаки Президента, Кабінету Міністрів України, почесні звання, дипломи тощо):

Ткаченко А.М. – Відмінник освіти (2008); Почесна грамота Міністерства регіонального розвитку та будівництва України за реалізацію державної молодіжної політики (Наказ МінРегіонБуду від 13.11.2009 №140-ПГ; Подяка Міністерства освіти і науки України (2008); Почесна грамота Запорізької міської ради (2008); Грамота Виконавчого комітету Запорізької міської ради (2009); Грамота Запорізької міської ради (2013); Грамота за книгу «Формування інноваційних підходів до управління металургійним підприємством», яка посіла I місце у номінації «Монорафія» у XI обласному

міжвузівському конкурсі -на «Кращі наукові, навчальні, навчально-методичні

та художньо-публіцистичні видання»(2016); Грамота Запорізької міської ради (2019); Почесна грамота Запорізької обласної ради (2008); Подяка Запорізької обласної державної адміністрації (2018);

Пожуєва Т.О. - Почесна відзнака української федерації вчених (2005 р.); Грамота за наукове керівництво у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт (2019 р.); Грамота за наукове керівництво у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт (2020 р.); Грамота за наукове керівництво у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт (2021р.);

Левченко Н.М. – Грамота виконавчого комітету Запорізької міської ради (2011); Грамота Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (2011); Почесна грамота Департамент освіти і науки Запорізької облдержадміністрації (2014); Подяка Державної наукової установи «Книжкова палата України ім. Івана Федорова» (2016);

Севастьянов Р.В. – Грамота ЗДІА (2008); Почесна грамота Первинної профспілкової організації ЗДІА (2014); Грамота Запорізької обласної державної адміністрації (2017); Почесна грамота НУ «Запорізька політехніка» (2019);

Плинокос Д.Д. – Почесна грамота міського голови м. Запоріжжя (2009); Почесна грамота Районної адміністрації ЗМР по Жовтневому району м. Запоріжжя (2014); Подяка Запорізької обласної державної адміністрації (2019);

Подяка Міністерства освіти і науки (2020); Диплом Національної академії педагогічних наук України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України (2021);

Лівощко Т.В. – Почесна грамота Запорізької обласної ради (2008); Грамота Запорізького територіального відділення спілки аудиторів України (2013); Грамота Запорізького територіального відділення Всеукраїнської професійної громадської організації «Спілка аудиторів України» (2017);

Крайник О.М. - Грамота Виконавчого комітету Запорізької міської ради, м. Запоріжжя (2021); Грамота НУ «Запорізька політехніка» (2022).